



LA CRÒNICA DE JOAN DE SAGARRA

Falla folla

"Les vedettes de la nit, tret del pare Batllori, varen ser, sense cap mena de dubte, la senyora Carme Alborch, que estava preciosa i que es va limitar a somriure i a deixar-se abraçar pels innombrables amics; i el senyor Òscar Ribas, que va fer un discurs brillantíssim."

Sí que l'has feta grossa, Juanito!", m'escrirà Eliseu Climent la nit del lliurament dels XXII Premis Octubre. Segons sembla, el meu pecat va consistir a comentar davant de dos periodistes barcelonins l'existència d'un suposat manuscrit d'en Joan Fuster que s'havia presentat al Premi Andròmina de narrativa, premi del qual jo era jurat. Haig de confessar que, si hi va haver pecat, fou del tot involuntari, perquè, com vaig poder constatar en arribar a València, del famós manuscrit, tota la ciutat n'anava plena, fins i tot la senyora dels lavabos del Rialto n'estava al corrent. Així, doncs, per obra i gràcia d'en Juanito —que sóc jo— el manuscrit, inèdit, d'en Joan Fuster es va convertir en un dels protagonistes mediàtics dels Premis Octubre d'enguany, per no dir el protagonista.

Feia més de dos mesos que estava al corrent de l'existència del manuscrit del Corb de Sueca: Un dietari que va del 31-VII-54 al 2-X-55 i que, segons la meua modesta opinió, sembla rigorosament autèntic. El periodista Vicent Martí, que n'és el propietari i va ser qui el va presentar al premi, va fer arribar una carta al jurat en la qual deia: "Aquest any, sí. Aquest any sí que els ho poseu fàcil, eximis jurats de l'Andròmina. Aquest any, per unanimitat, atorgaran el premi a Joan Fuster i Ortells". I el dia que s'havia de donar el veredict del premi, aquest mateix senyor, davant la possibilitat que el manuscrit no fos el guanyador, va manifestar al diari *El País*: "Lo siento por la obra que gane y por el jurado, porque quedaran tan en ridículo como cuando el Premi Sant Jordi ignora La Plaça del Diamant, de Mercè Rodoreda". Doncs, ja ho heu vist, senyor Martí: el jurat, per unanimitat, va decidir de no fer el ridícul; és a dir, va excloure el manuscrit d'en Fuster de les seves deliberacions, no fos que, donada la liberalitat de les bases del premi, l'any vinent es trobés amb l'alternativa d'haver de premiar un miracle inèdit, un dels molts miracles inèdits, de sant Vicent Ferrer.

Confesso que, poc després de rebre i llegir el famós manuscrit, vaig desitjar votar-lo, vaig desitjar que guanyés el premi, però aquell mateix dia, assegut a la barra del Boadas, se'm va aparèixer el fantasma d'en Fuster, el qual, tot somrient-me dins la copa del segon *dry martini*, em va dir: "Sagarreta, no facis el préssec". És a dir, que per a editar, i en definitiva, gaudir d'un text inèdit d'en Fuster no calia muntar cap numeret, i menys en-

cara, fer-se'n còmplice. Els premis, si per a alguna cosa serveixen, no és pas per a premiar inèdits de grans escriptors desapareguts, sinó per a fer conèixer autors nous.

Sembla que l'Eliseu Climent té la intenció de publicar el manuscrit d'en Fuster. Farà molt santament. Es ple d'anècdotes molt divertides, com aquella dels veïns d'Algemesí, els quals es van manifestar a la plaça de la vila arborant pancartes amb inscripcions com: "El pueblo de Algemesí pide putas". "Com que, efectivament, allí no hi ha bordell —escriu Fuster al seu dietari— els homes han d'acudir a Alzira. Els dissabtes a la nit, el servei d'autobusos entre les dues ciutats es veu extraordinàriament concorregut per l'element mascle de la població. La gent —diu Fuster— sol anomenar aquell autobús el *Cotxe de la llet*".

Pel que fa al sopar, va ser d'un surrealisme delirant, una veritable falla folla. Va tenir lloc en una gran nau de la fira de mostres. *Bienvenido a... Welcome to...*, es llegia pertot arreu, però de fet no se sabia on anar. "Perdoni, senyoreta, el sopar dels Premis Octubre?" vaig preguntar. "Suba la escalera mecànica, tuerza a la izquierda y al fondo", em va respondre. Als membres del jurat, ens van tancar al costat de les cuïnes, amb les senyores de l'organització i un parell d'ampolles de whisky. Se suposava que havíem de fer veure que deliberàvem (els premis ja havien estat decidits aquella tarda), però el que vàrem fer va ser mamar de valent, almenys jo. I vàrem fer bé, perquè tan bon punt ens van deixar anar dins la nau, ens vam trobar amb una mena de petit aiatol-lah que bramava en àrab dalt una tarima. Ningú no entenia el que deia aquell homenet, ni tan sols el pare Batllori, que és un home molt savi i al qual, segons em van dir, anava adreçada aquella cridòria. Vaig patir un moment pel meu amic Eduardo Mendoza, jurat com jo de l'Andròmina, sempre tan britànic, no fos que el moro el confongués amb un editor escocès de Salman Rushdie, i li vaig aconsellar que s'amagués als lavabos. Per sort el moro va resultar del tot inofensiu.

Després va intervenir-hi Núria Espert, la nostra Núria, la qual, amb el seu art inimitable es va carregar els cèlebres amants valencians del poeta Vicent Andrés Estellés. La cosa, és a dir, el surrealisme, va pujar de to quan la Maria del Mar Bonet va cantar *Que volen aquesta gent que truquen de matinada*, adreçada no pas al senyor ministre de l'Inte-



rior sinó en homenatge al jove nacionalista Guillem Agulló, assassinat per uns *ultres* a Montanejos, els pares del qual eren presents al sopar.

Les vedettes de la nit, tret del pare Batllori, varen ser, sense cap mena de dubte, la senyora Carme Alborch, ministra de Cultura, que estava preciosa, talment una Barbie de la cultureta, i que es va limitar a somriure i a deixar-se abraçar pels seus innombrables amics; i el senyor Oscar Ribas, cap del govern andorrà, "l'home que va parlar en català a l'ONU" –l'OU com balla–, que va fer un discurs brillantíssim.

Malauradament, oblidaren d'afegir a l'acte un altre element surrealista: la derrota del Barça –que anava guanyant per 3 a 0– amb l'Atlètic de Madrid i el consegüent lideratge del València. Algú devia pensar que barrejar el futbol i la cultura no era gaire correcte. Doncs es va equivocar. Estic segur que la notícia de la derrota del Barça –tornarem a llui-

tar, tornarem a sofrir, tornarem a vèncer!– ens hauria agermanat molt més que no pas tots els poemes, totes les cançons, tots els discursos, totes les copes i tots els moros del món. Això sí, l'any que ve que guanyi el Barça!

Joan de Sagarra